
Bartolomé Pérez, Nicolás (2022). *Derechu Llingüísticu del Principáu d'Asturies. Normativa y xurisprudencia*. Uviéu: Gobiernu del Principáu d'Asturies

El camín de la protecció legal y normalización del asturianu y l'eonaviegu de los cuarenta años caberos, si bien nun foi mui ambiciosu, dexó tres de sí un importante corpus de testos llegalos de más o menos altor que yeren malos d'atopar en dellos casos. El trabayu de Nicolás Bartolomé, xurista y miembru correspondiente de l'Academia de la Llingua Asturiana, atropa agora toos esos testos baxo una carisma organizada que facilita al llector interesáu tanto l'usu d'esos testos llegalos como'l conocimientu de la historia de les llingües d'Asturies nel ámbitu xurídicu.

La obra, un volume de cerca de mediu millar de páxines en gran formatu, díxese en cuatro grandes apartaos enllenos d'esplicaciones que complementen la trescripción de los testos llegalos orixinales.

Nel primer apartáu, Bartolomé fai un análisis fondu y claru de la evolución del réxime xurídicu de les llingües d'Asturies dende l'entamu de l'autonomía, con un repás al tratamientu de la diversidá llingüística que fai la Constitución de 1978. Incorpora amás les aclaraciones que supunxeron les distintes sentencies xudiciales que se fueron produciendo y qu'interpreten el sentíu de cada cuestión que xeneró duldes o conflictu nestos cuasi cincuenta años de carta magna. Darréu d'ello, l'autor analiza la Carta Europea de les Llingües Rexonales o Minoritaries del Conseyu d'Europa, ratificada por España en 2001.

La redacción y aprobación del Estatutu d'Autonomía, no que cinca a les cuestiones llingüístiques, recuéyese de forma detallada nesti bloque del llibru, recordando'l recorte que tuvo nel sos estatus l'asturianu al pasu pel Congresu de los Diputaos del Estatutu aprobáu n'Asturies, onde dexó de ser «lengua específica de Asturias» nel artículu cuartu, p'apaecer de forma aséptica y poco clarificadora, ensin descripción nenguna de la so categoría llingüística, nel testu final.

El llibru analiza tamién la Llei d'Usu del asturianu del añu 1998, recoyendo los intentos previos d'aprobación d'otros testos asemeyaos, al igual que les consecuciones n'acciones gubernamentales y drechos de la citada llei en caún de los asuntos que recueye'l testu llegal (educación, toponimia, medios de comunicación, cultura, etc.).

Los últimos tres apartaos d'esti bloque primeru analicen el desendolcu de los drechos llingüísticos y les polítiques de normalización nes instituciones autonómi-

ques (la propia administración, la Xunta Xeneral, l'Academia de la Llingua Asturiana, etc.) y nos conceyos d'Asturies, analizando les ordenances aprobaes en dalgunos d'ellos.

El restu de la obra axunta dellos fragmentos o textos completos, acordies col interés pa la cuestión llingüística de caún d'ellos. Son normes internacionales, europees, estatales y autonómiques, incluyendo decretos d'oficialización de toponimia, lleis educatives y otres resoluciones y normes reglamentaries, al igual que los textos completos de les ordenances de normalización llingüística y reglamentos municipales d'usu del asturianu.

La compilación xurisprudencial que sigue dempués incorpora sentencies venecyaes con denuncies pola vulneración de drechos llingüísticos n'Asturies, cuestiones d'inconstitucionalidá plantegaes y otros asuntos trataos nos tribunales autonómicos y estatales.

El llibru zárrase col apartáu d'Anexos, nel que s'atropen resoluciones alministratives, que dan testimoniu de los pasos daos alantre pal asturianu, informes sobre l'aplicación de la Carta Europea de les Llingües Rexonales o Minoritaries n'Asturies, l'únicu plan de normalización llingüística autonómicu aprobáu nestos cuarenta años, el del periodu 2005-2007, los planes de normalización de conceyos y alcuerdos ente alministraciones, xunto con ordenances anulaes y proyectos llexislativos que nun llegaron a aprobase.

Una riestra de tables con información d'interés pa ser a atalantar la evolución d'estes cuestiones xurídiques y alministratives a lo llargo de les décadas y dellos índices cronolóxicos de les normatives y sentencies completen perbién la obra y faciliten al llector atopar cualesquier información.

Ye mui interesante poder ufiertar a les persones estudioses de les cuestiones xurídiques, al igual qu'al funcionariáu d'Asturies, una ferramienta de consulta rápida del marcu xurídicu llingüísticu de la comunidá autónoma, axuntando tolos elementos, munchos d'ellos malos d'atopar, pa la conocencia pública. El llibru va poder consultase de forma dixital nes páxines del Gobiernu d'Asturies, lo qu'amplía entá más estes posibilidaes.

En conclusión, tamos énte una obra mui necesaria y accesible, magar del bayurosu material que remana. El xurista Nicolás Bartolomé fai un trabayu escelente con esplicaciones rigurosas y accesibles al empar, ensin dexar fuera del güeyu del estudiu nengún elementu xurídicu relevante, lo que, de xuru, va convertir esti volume nuna referencia imprescindible pal estudiu de la realidá xurídica de les llingües d'Asturies.

Inaciu Galán
Academia de la Llingua Asturiana

